



probos

● *Bosbeheer en biodiversiteit*

Patrick Jansen

Biodiversiteit



- Variatie aan leven:
 - Soortenrijkdom
 - Landschappen/ecosystemen
 - Genetische variatie

Soortenrijkdom



- 42.000 soorten: insecten (17.455), gewervelde dieren (457), vaatplanten (1.450), mossen (507), macrofungi (3.500)
- Aandacht voor en kennis over groepen is omgekeerd evenredig met grootte van groep
- Kennis van soorten zal altijd fragmentarisch blijven
- Niet alleen aandacht voor aantrekkelijke, charismatische soorten
- Wel te gebruiken als ambassadeurs, maar ook als indicatorsoorten?

Biodiversiteit = heterogeniteit



- Voorspellende waarde van beheer voor 42.000 soorten?
- Hoe meer verschillende leefmilieus, hoe meer planten en dieren zich kunnen vestigen
- Ruimtelijke **heterogeniteit** is sleutelfactor voor biodiversiteit
- Veelvormigheid en gevarieerdheid van de omgeving

Heterogeniteit vs homogeniteit



Inheems of loofbos:
100 gebonden soorten

Exoot of naaldbos:
2 andere soorten

1 x 100

1 x 2

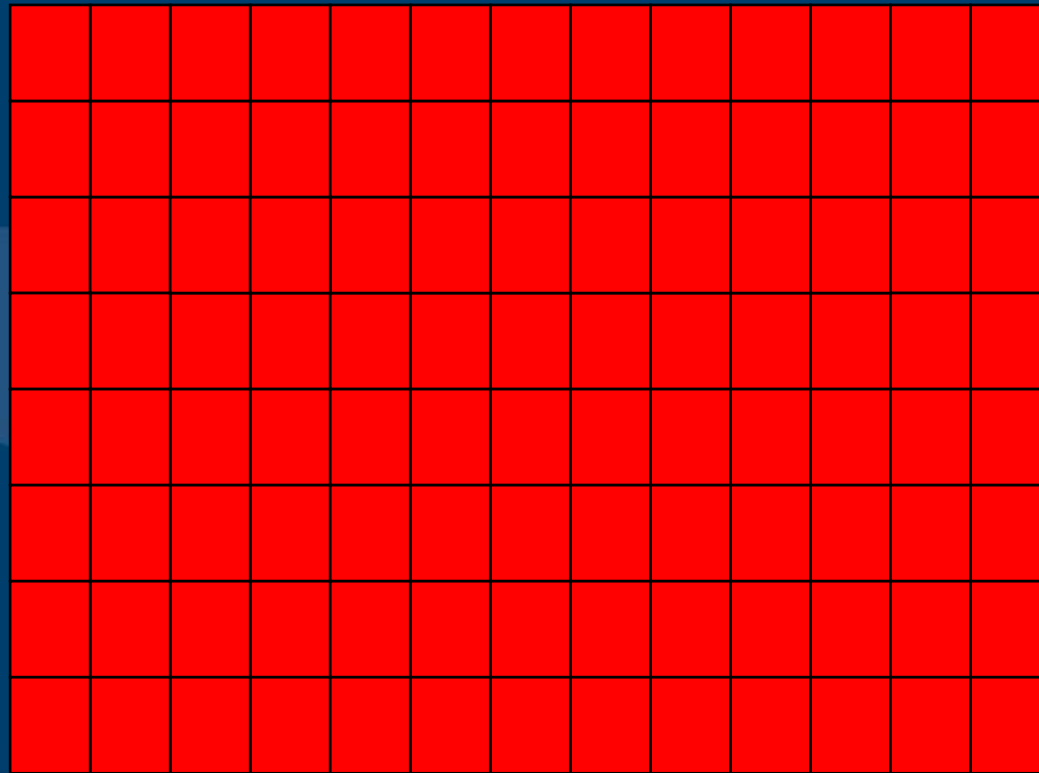
Heterogeniteit vs homogeniteit



Stabiele populatie

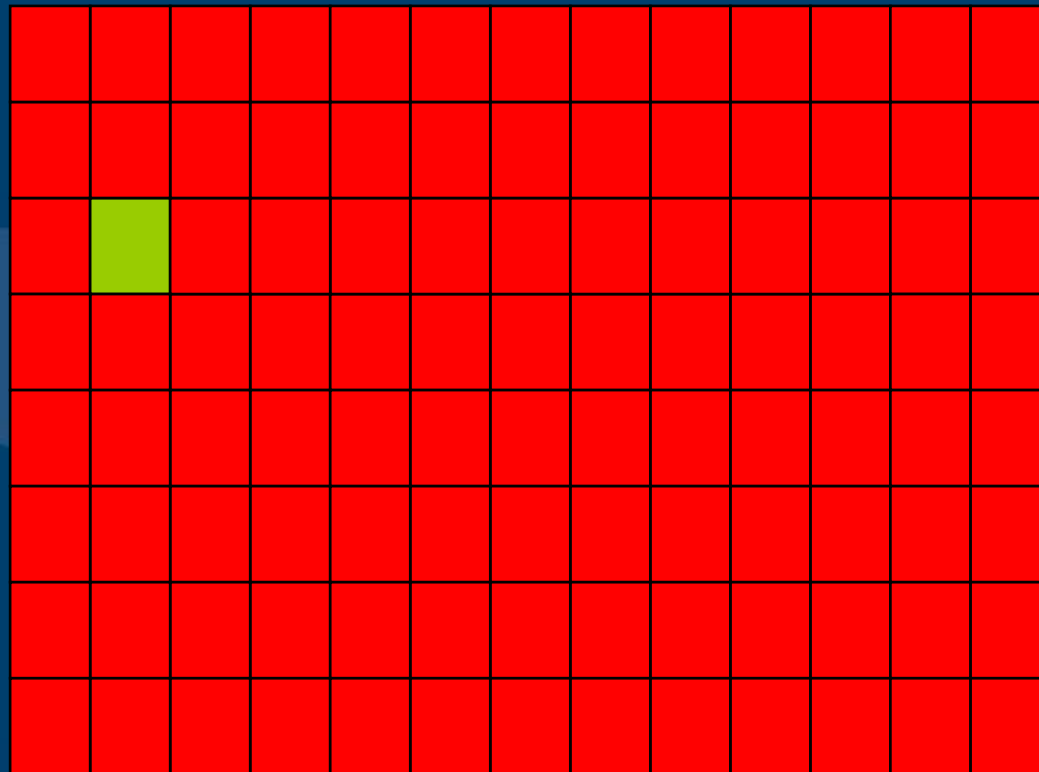
2 x 100

Heterogeniteit vs homogeniteit



104 x 100

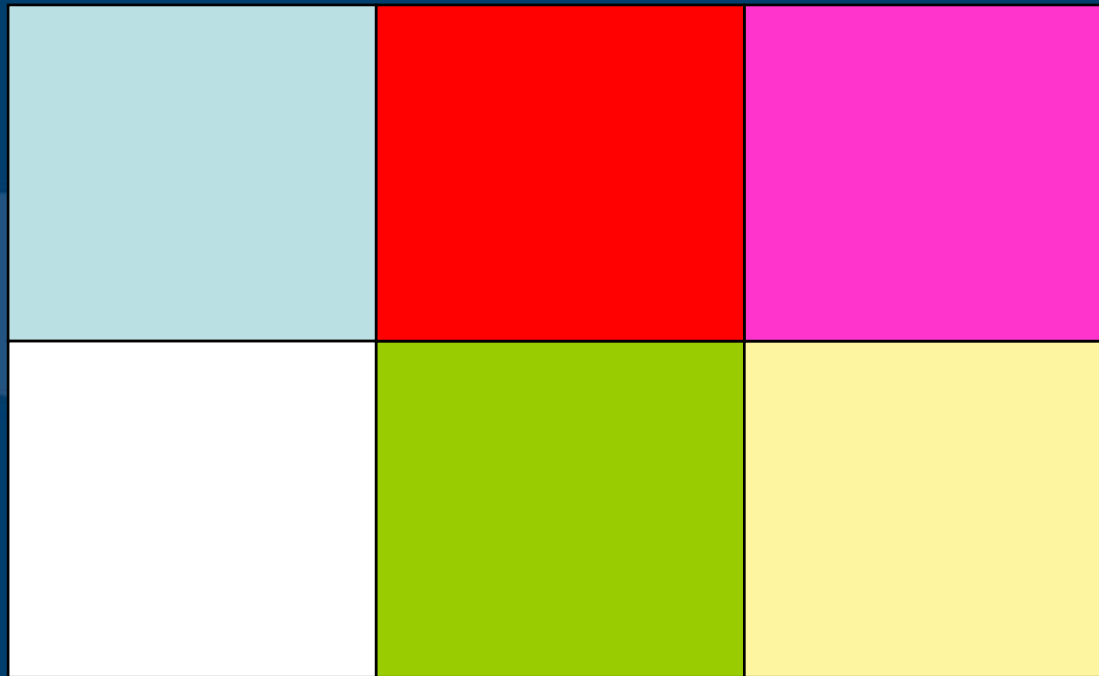
Heterogeniteit vs homogeniteit



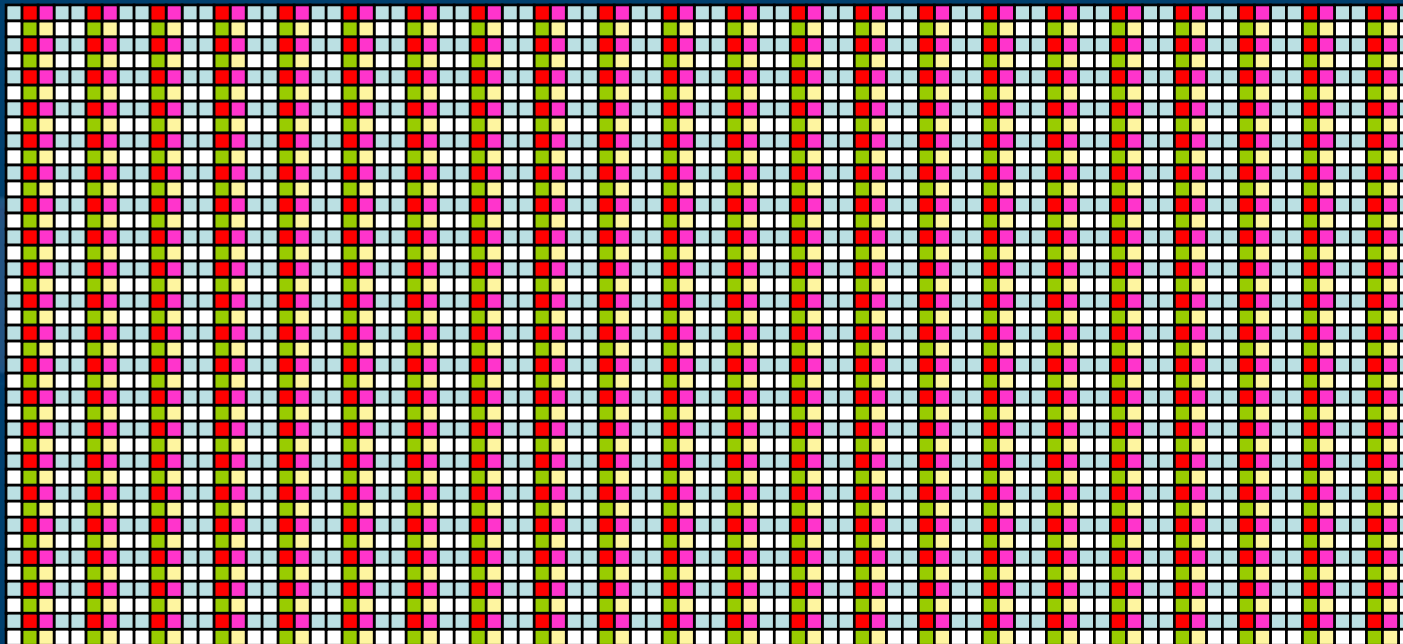
103 x 100

1 x 2

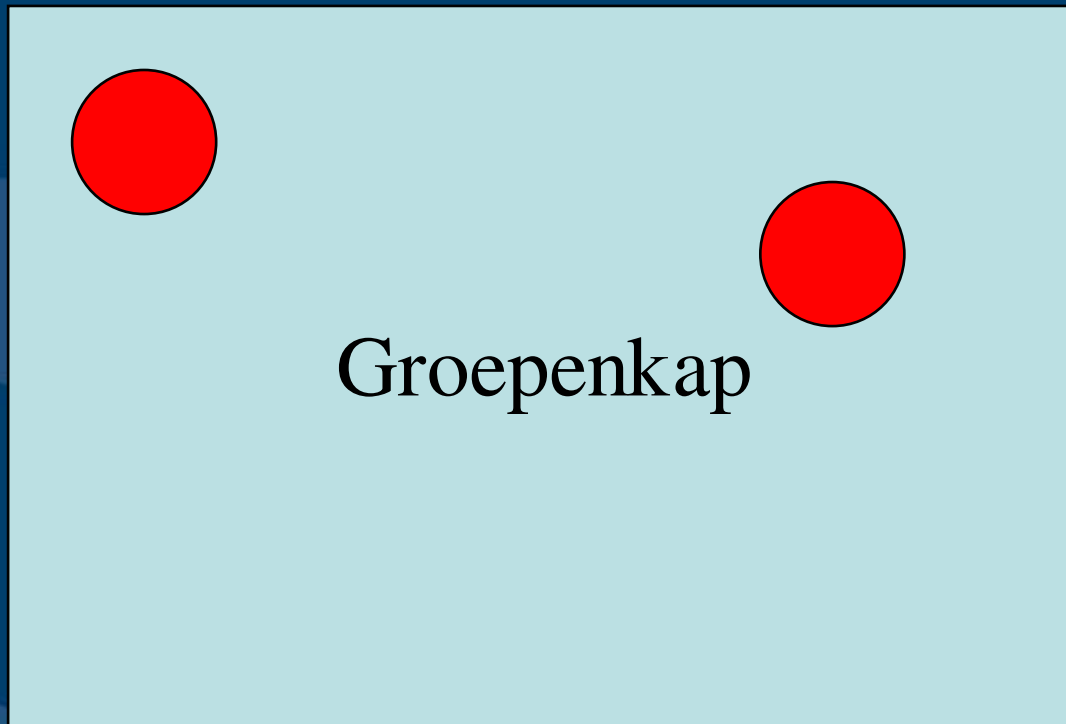
Heterogeniteit vs homogeniteit



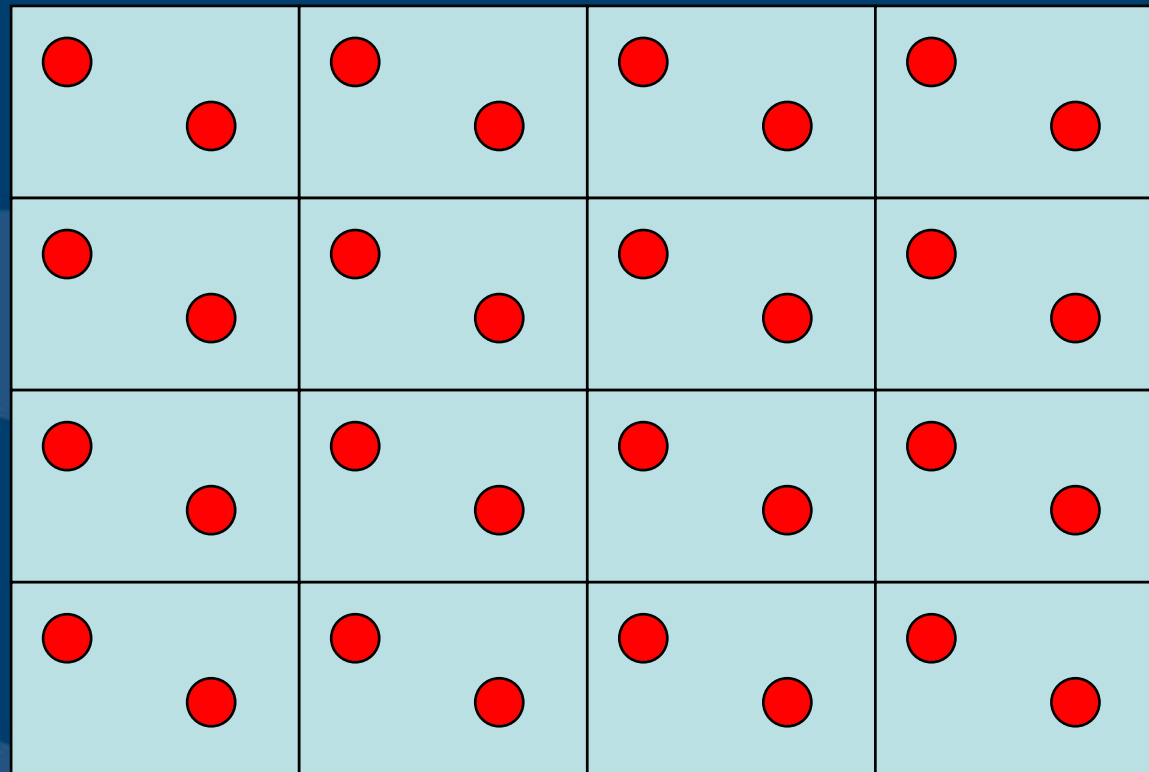
Heterogeniteit vs homogeniteit



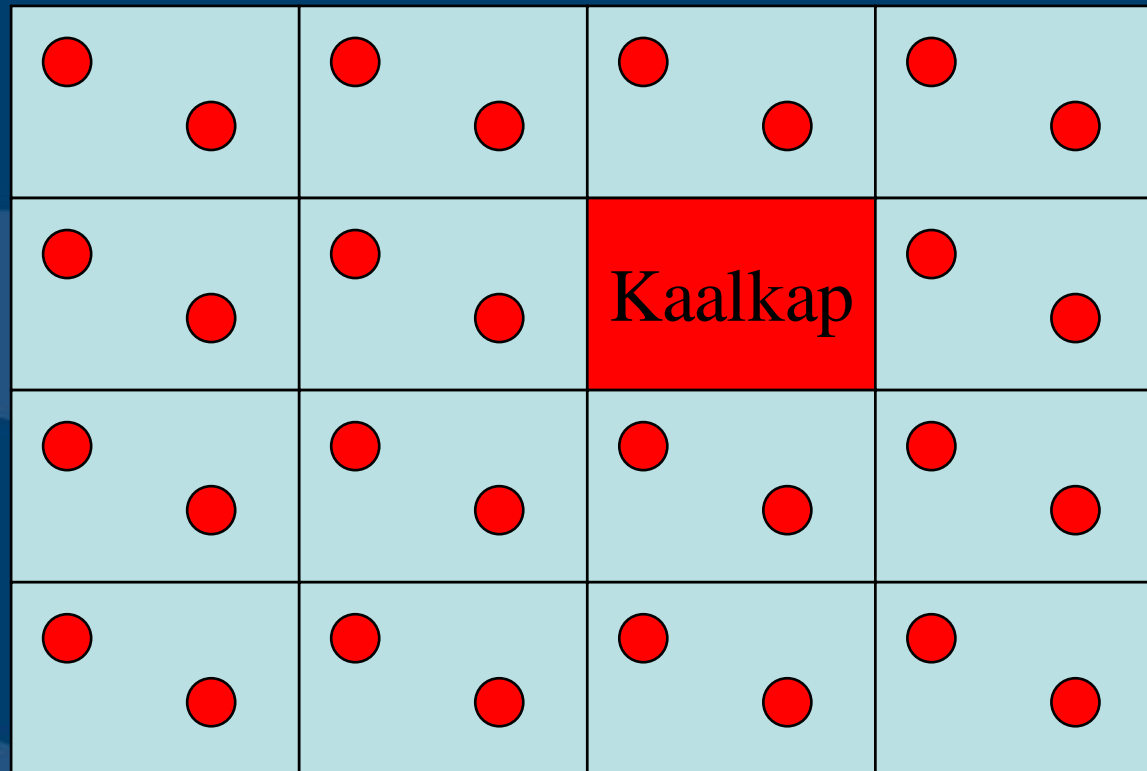
Heterogeniteit vs homogeniteit



Heterogeniteit vs homogeniteit



Heterogeniteit vs homogeniteit



Waardoor wordt heterogeniteit veroorzaakt?



- Abiotische factoren: bodem, vochtigheid, temperatuur, lichtinval, reliëf e.d.
- Storingen:
 - Natuurlijk: brand, storm, droogte, ziekten/plagen, predatie, betreding, overstroming, begrazing, wroeten, graven e.d.
 - Menselijke beïnvloeding

Biodiversiteit = natuurlijkheid?



- Doelen natuurbeheer: natuurlijkheid en biodiversiteit (oorspronkelijkheid)
- Natuurlijkheid: spontaan en ongestoord
- ‘Kiezen voor niet-doen-beheer terwijl natuurlijke sturende factoren die voor variatie kunnen zorgen niet hersteld zijn, leidt op termijn veelal tot verlies aan soorten... In het grootste deel van het Nederlandse, versnipperde bos ontbreekt de ruimte voor dergelijke factoren.’ (Bosbeleid NM):
 - Versnipperd, kleinschalig bos(bezit)
 - Jonge, gecultiveerde, homogene bossen
 - Homogeniserende milieufactoren

Menselijke invloed op heterogeniteit



- Heterogeniteit Nederlandse bos sterk gekenmerkt door menselijke invloed:
 - Kappen/oogsten
 - Ringen/omtrekken
 - Maaien
 - Branden
 - Grondbewerking
 - Planten
 - Begrazing/masten
 - Jagen
 - Strooiselroof

Belangrijke kenmerken en elementen



- Bosontwikkelingsfasen
- Dood hout
- Natuurlijke bosranden
- Open plekken/kapvlakten
- Lanen
- Water
- Hakhout
- Steilranden
- Menging
- Soorten
- Struiklaag
- Structuurvariatie

Ter afsluiting



- Op elke plek iets anders doen, op een ander tijdstip, maar wel constant in tijd
- Let op schaal
- Wees NIET dogmatisch
- Respecteer andere meningen en daaraan gekoppeld beheer
- Er is meer dan biodiversiteit (balans tussen functies)



Vragen?